

Հաստ երկրաշարժներուն համար , որ հոն տեղի հրաբուխ լեռներուն շատութենէն առաջ կուգայ . աս պատճառաւ տեղացի բնակչաց թիւն ալ խիստ քիչ է . երկիրն ալ ցորեն և պտուղ ամենեին քըերեր : Համար երկրէն հեռու ըլլա . լուն պատճառաւը՝ վայրի կենդանիներ և կատաղի գազաններ ալ ամենեին չեն տեսնուիր . քիչ անգամ ձերմակ արջեր սառցյաներուն հետ քամիով մը Խալանտա կ'անցնին : Աղջին հիւսիսային կողմը՝ յունիսի վերջէն ինչուան օգոստոսի վերջերը՝ միշտ արե կը տեսնուի . բայց նոյեմբերի ետքի օրերէն ինչուան յունուարի վերջերը՝ ամեննեին արե չերենար . իսկ այն երկայն գիշերուան մթութիւնը փարատողը՝ հիւսիսայգի լցոն է որ շատ անգամ կը պատահի : Բայց Խալանտայի օդը շատ առողջարար է , բնակիցն ալ տղակուց չարքաշ կեանք մը անցրնելու վարժութիւն կ'ընեն . նորածին տղայքը միայն ութը օր կը դիեցընեն . ետքը գետնի վրայ կը պառկեցընեն ու քոլը ամանով մը կաթ կը դնեն . երբոր անօթենայ՝ բերանը գեպ 'ի ամանին կը տանին , և կը թողաւն որ ինքն ինքիրմէն խմէ . և երբոր ինն ամսուան կ'ըլլայ , անխտիր ամէն կերակուր կուտան անոր . տղան պատանդէլ՝ օրօրել ինչ ըսել է՝ չեն գիտեր Խալանտայիք . մէկ տարուան որ ըլլայ՝ երկին սովորական հագուստը կուտան անոր որ հագնի : Խալանտայիք ընութեամբ ընդհանրապէս շահասէր և ծոյլ են . անոր համար ալ շատ մեղադիլ պակսութեանց տէր են , մանաւանդ արբեցութեան . վասն զի ամէն ունեցածնին չունեցածնին կը ծախսեն օղի խմելու համար : — Լափոնիայի բնակիներն ալ՝ որ Արտօպայի հիւսիսային կողմերը կ'իյնայ , Արտէնլանտացւոց շատ նման են՝ իրենց գծագրութեամբն ու բարեգով . ասոնք սովորութիւն ունին որ նոր ծնած տղան մէկէն ջրի մէջ կը խոթեն : Ինդհանրապէս ամէն հիւսիսային երկիրներուն բնակչաց գէմքին գծագրութիւնը մէկմէկու նման է . և ինչպէս որ հաւանական կ'երենայ՝ ա-

սոնց ամենուն սկիզբը Յամաթարներէն եղած պիտի ըլլայ : Ինութեամբ խեղչ են ու արհեստից և մանաւանդ զինուուրական կրթութեան ամեննեին յարմարութիւն չունին . միայն որսի և ձկնորսութեան կը պարապին , և քիչ անգամ իրենց հայրենի երկրէն կը հեռանան :

(ՀԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՈՒՐԻՇ ԱՆԳԱՄ)

ԲԱՆԱՍՏԵՂԱՌԹԻՒՆ

Տաշ ըշշական :

Ուղարկ հարաւային հողմոյն
Հնչեաց և եղե նոր գարուն ,
Երկ սիրելի իմ քաղցրագոյն
Երկ նիստ առընթեր վարդենոյն :
Ուկը երկուորիք որդոց եղանց
Խնին յանտառախտ լերանց
Վակը յանեղէն ծարուրած .
Փառք ներակերտող բարձրելցյն :
Ուիթք յանապատէ զիմեալ գան ,
Յարօտ շուշանիւ շատանան .
Ումնն երկուորիք Փարտ ոչ կան .
Մտեղծողն յօրիներ զուգագոյն :
Ակը իմ սիրով եկ 'ի յայգին ,
Ոչա ծաղկեցաւ նունենին .
Ուաչուն նստեր վերայ վարդին
Չայնէ առ իւր սիրեցելցյն :
Երամս երամոց հետեւին
Ուոչունք ամենայն զետեղին ,
Երգեն փառս տան ստեղծողին
Ուուագս ներբողից գոյնզգոյն :
Ալամք իջին լեռներուն
Կարկնչեն մէջ թըգերուն ,
Ունկըն դիր ձագերուն ,
Ոմըն թաւ ոմըն նրբագոյն :

ՄՈՎՍԻՍ